

Så hanterar du avfall från

torrtoa, mulltoa och urinseparerande toalett

Du kan själv ta hand om avfallet från till exempel torrtoa, mulltoa eller urinseparerande toaletter. Men det är några saker du behöver tänka på för att inte smittämnen ska komma ut i naturen eller vara en fara för människors hälsa.

Om du vill installera en torrtoa, mulltoa eller urinseparerande toalett behöver du först söka tillstånd hos Miljöenheten. Om du själv vill ta hand om avfallet måste du också ansöka om eget omhändertagande.

Latrin, som det blandade innehållet i en mull- eller torrtoa kallas, innehåller smittämnen. För att minimera smittrisken är det därför viktigt att behandla avföringen eller latrinen innan det kommer ut i naturen. Det finns flera sätt att kompostera latrin. Det kan antingen ske genom långtidslagring eller varmkompostering av materialet.

När du komposterar eller sprider kompost ska du alltid göra det på ett sådant sätt att det inte finns någon fara för människors hälsa.

Kompostering av latrin

Långtidslagring

Vid långtidslagring ska komposten lagras i två år innan du använder materialet i till exempel trädgårdsodlingar. Även om avföringen ser ut som jord och luktar som jord innan dess kan det finnas smittämnen kvar.

Så sköter du latrinkomposten vid långtidslagring

För att det ska bli enklare att hantera tömningen av latrinkärlet till kompostbehållaren kan du förbereda genom att lägga ett lager torvströ i botten på latrinkärlet. Med jämna mellanrum strör du sedan torvströ i latrinkärlet för att varva avföring och urin med torvströ.

När du ska starta kompostering i en kompostbehållare lägger du rikligt med torvströ i botten. Varje gång du har tömt latrinkärlet i komposten lägger du på torvströ så att komposten inte blir för blöt. Se bara till att den inte heller blir för torr. Över ytan sprider du sedan

vanlig trädgårdskalk för att minska besvär med lukt och flugor.

När du har fyllt kompostbehållaren till ungefär två tredjedelar ska du inte tillföra mer latrin eller torvströ. Behållaren ska sedan stå orörd i minst två år för att smittämnen ska få tid att brytas ned.

Under tiden tar du den andra behållaren i bruk. Du har nu påbörjat en växelvis användning i intervaller om två år.

Efter cirka två år är slutprodukten i den första kompostbehållaren färdig att användas. För att tömma behållaren kan du sprida innehållet på till exempel blomrabatten.

Varmkompostering

Varmkompostering innebär att materialet komposteras och har en temperatur på minst 50°C under en veckas tid i komposten. Materialet ska röras om minst tre gånger för att allt ska bli tillräckligt varmt.

KUNGÄLVS
KOMMUN

ADRESS Stadshuset · 442 81 Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00
FAX 0303-190 35
E-POST kommun@kungalv.se
HEMSIDA www.kungalv.se

Det är viktigt att avföringen eller latrin blandas med exempelvis köksavfall och att blandningen får rätt struktur. Det är också viktigt att kompostbehållaren är väl isolerad och att mängden som behandlas är tillräckligt stor för att temperaturen ska kunna bli över 50°C. Om temperaturen inte har uppnått minst 50°C under en vecka är det i stället tal om långtidslagring.

Efter en veckas varmkompostering ska avfallet lagras i minst sex månader innan behållaren töms. Ingen ny avföring får tillföras under denna period. Ytterligare sex månaders efterkompostering rekommenderas för att vara helt säkra på att smittrisken är minimerad.

Kompostering med urin

Komposten får inte bli för blöt och näringsrik:

- Lägg ett tjockt lager strömaterial 20-30 cm i botten på komposten för att suga upp och ta hand om överskottsfukten.
- Blanda i så mycket näringsfattigt material som behövs för att det inte ska kladda ihop. Matavfall alstrar mycket vatten så vid samkompost krävs riklig strötillsats.
- Blanda om då och då för syretillförseln. Dock inte bottenlagret.

Kompostering utan urin

Tillsätt fukt och näring för att få fart på processen:

- Lägg gärna ett lager strömaterial (inte lika viktigt)
- Tillför fukt och näringsämnen antingen genom att slå på en skvätt urin eller att lägga i matrester
- Blanda om då och då för syretillförseln. Dock inte bottenlagret.

Beskrivning av kompostbehållare

Komposten ska vara väl ventilerad, ha en tät botten så att inte vätska läcker ut och förorenar mark eller grundvatten och ett tätt lock för att hindra att det regnar eller snöar in. Skadedjur och flugor ska heller inte kunna ta sig in.

Komposten behöver tillföras tillräckligt med substrat. Det är bra om komposten har två fack eller två behållare för växelvis användning. Om man vill ha en varmkompost så ska den vara väl isolerad med minst 50 mm cellplast eller liknande för att komposten ska kunna komma upp i minst 50°C. Kompostbehållaren ska placeras på lämpligt avstånd från vattentäkt och från angränsade fastighet, gärna skyddad från insyn och starkt solljus.

Så sprider du latrinkompost

Marken där du sprider komposten ska ha ett så pass tjockt jordlager och växtlighet så att den kan ta hand om avfallet.

Vid spridning av komposterade fekalier behöver du en yta på minst 10 m² per person och år vid permanentboende.

För att sprida komposterad latrin, det vill säga både fekalier och urin, behöver du en yta på 40-50 m² per person och år.

Vid spridning ska komposten myllas ned för att minska risken för att människor och djur kommer i kontakt med materialet.

Om du använder fekalier eller latrin för gödning av grönsaker som är i kontakt med jorden och äts råa som sallad rekommenderas minst två växtsäsonger mellan spridning och skörd.

I övriga fall som till exempel bärbuskar eller majs och potatis som tillagas rekommenderas minst en växtsäsong mellan spridning och skörd.

För blommor och annat som inte ska ätas kan tiden mellan spridning och skörd vara kortare.

Spridning ska inte ske inom 20 meter från närmaste vattentäkt.

Så tar du hand om urin

Minsta ytan för att sprida urin på är 40-50 m² per person och år vid permanentboende. Urinen ska samlas upp i täta och åldersbeständiga behållare som tål högt pH. Urinen bör bara spridas under växtsäsongen april-oktober på växande gröda.

Det är viktigt att det finns lagringskapacitet för resten av året.

Urinen får inte spridas i direkt närhet av vattentäkter, sjöar, hav eller vattendrag. Vid gödning av livsmedel ska det gå minst en månad mellan spridning och skörd. För att minimera lukt och avdunstning av näringsämnen bör urinen myllas eller vattnas ned så snart den spridits. Den bör heller inte spridas dagtid under varma och soliga dagar juni-augusti. Separerad urin får inte ledas ut till en stenkista, dike eller liknande.